

Nederlandse Kleurkanarie Club

Dutch Colorbred Canary Society
Société Canaris Couleurs des Pays-Bas

Tekst: Sjaak de Jong

Foto's: Maurice de Jong en Fritz Heiler

Melanine deel 4

Hoe fokt men de meest geschikte tentoonstellingsvogels in de zwart- en bruinserie bij de kleurkanaries?

N.a.v. de eerder verschenen artikeltjes heb ik veel vragen en reacties gekregen over hoe nu verder! Om een goed antwoord te geven ga ik een aantal uitgangspunten bespreken, uitgangspunten die nodig zijn om resultaatgericht te fokken. De actuele standaardeisen van de NBvV, waarin ook de verschijningsvorm van alle gevraagde kleurslagen staan omschreven, is dan natuurlijk maatgevend. Deze standaardeisen zijn geschreven door keurmeesters en de speciaalclub kleurkanaries, de NKC, en moet eigenlijk bij iedere kleurkanariefokker in zijn of haar bezit zijn.

Verschijningsvorm/categorie

Allereerst moet de voor de fok geselecteerde vogel een zo donker mogelijke verschijningsvorm, inclusief flankbestreping laten zien. Een kleurkanarie uit de zwartserie kan nooit te zwart, zo ook een vogel uit de bruinserie NOOIT te bruin. Wel kunnen door het ontbreken van zichtbare lipochroom/mengkleur daar door keurmeesters aanmerkingen over worden gemaakt. Dat is natuurlijk logisch, de keurmeester moet nog wel kunnen zien in welke keurschaal hij de vogel moet keuren. Dit gebeurt voornamelijk wanneer de (te) brede ononderbroken bestreping in het rugdek tegen elkaar komt te liggen (dicht loopt). Op een dergelijk moment is er van zichtbare lipochroom/mengkleur immers geen sprake (zie foto 1 en 2).

Foto 1
Zwartwit dominant, duidelijke zeer zwarte melanine mooi in lijn liggende banen waarbij de grondkleur ook goed waarneembaar is.

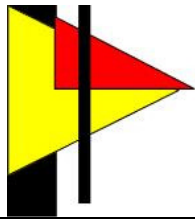
Foto 2
Zwartgeel, ook hier is de grondkleur, de lipochroom, duidelijk waarneembaar tussen de zeer mooie melaninebestreping.

Melanine

In de zwartserie moet het zwarte melanine zo donker mogelijk zijn, dus echt zwart, dus ook de hoordelen. In de bruinserie ook zo donker mogelijk, dus niet lichtbruin of zelfs grijsachtig. In deze twee series is het oxydatieproces/ontwikkelingsproces van de melanine in de huid en veerfollikels dus maximaal. De ontwikkeling van de hoeveelheid pigmentcellen/melanocyten in de huid geeft de uiterlijke verschijningsvorm weer! Let vooral op bontvorming, waarbij een witte, niet gemelaniseerde nagel veel problemen kan veroorzaken in de nateelt. Dus een dergelijke vogel uitschakelen in de fok. Bontvorming bij de kleurkanaries wordt niet veroorzaakt door een slechte werking van het enzym TYROSINASE, zoals ons is geleerd (Veerkamp etc.) maar juist door het ontbreken van PIGMENTCELLEN in de veerfollikels op bepaalde plaatsen.

Vogels uit de Zuidelijke Landen

Ik schreef in een eerder artikel dat ik er een voorstander van ben om voor de zwarte en bruine kleurkanaries als start of directe nakweek vogels te gebruiken uit de zuidelijk landen. Deze vogels zijn jarenlang anders geselecteerd, intussen zijn deze vogels ook in Nederland voorradig.

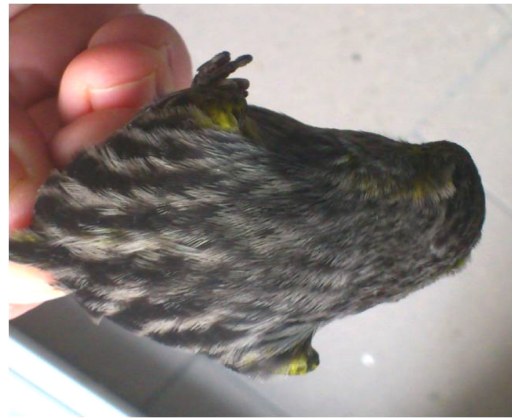
Nederlandse Kleurkanarie Club

Dutch Colorbred Canary Society
Société Canaris Couleurs des Pays-Bas

Deze vogels voldoen immers aan de standaardvereiste van lange ononderbroken en brede bestreping in de rug maar ook in de flanken, soms ook al op de borst. Door het maximale melanine in de zwartserie te gebruiken zien wij ook al in Nederland bij liefhebbers een nieuw fenomeen opduiken, de PIEL NEGRA. Dit in Spanje en Italië zeer bekende verschijnsel treedt op bij koppels met zeer veel melanine en geeft in het nest soms een exemplaar met een zeer zwart glimmende huid. Deze PIEL NEGRA vogels groeien matig in het nest en maken een voortdurende ruicyclus door. Zijn daarom vooralsnog ongeschikt als fok- of tentoonstellingsvogel.

Foto 3
Piel Negra, vogel is wel maximaal zwart maar zal nooit optimaal in conditie komen en voortdurend ruien.

Foto 4
Mozaiek zwartgeel met super belijnde melanine en duidelijk aanwezige lipochroom in de schouder toppen. Wereldkampioen Almaria 2012 met 94 punten.

Inkweek mozaïeken

Vooral de gepigmenteerde mozaïeken bezitten in de zwart- en bruinserie over een goede melaninebestreping. Dit vergeleken met de niet mozaïeken. Hiervan kunnen wij gebruik maken door goede gemelaniseerde mozaïeken te paren aan niet mozaïeken. Je ziet al veel gemelaniseerde vogels met een witte ondergrond die genetisch mozaïek zijn. Bij de mozaïeken ontstaat soms een probleem, vooral in de zwartserie maar ook in de bruinserie zien wij soms mannen die zoveel melanine hebben tot bijna bij de snavelbasis. Het masker is dan niet meer volledig en voldoende groot. Zoveel melanine op de kop verdringt dus het optreden van zichtbaar lipochroom. Dit is dus niet correct. Hierbij speelt ook een rol dat ons keurbriefje voor de gemelaniseerde mozaïeken niet voldoende toereikend is om deze vogels goed te beoordelen. Slechts 10 punten voor melanine en 35 punten voor de verschijningsvorm/categorie, misschien moeten wij hier een andere verdeling in maken. Dit overigens in tegenstelling met de Lipochroom mozaïeken daar kunnen wij met de huidige verdeling in de keurrubrieken prima uit de voeten.

Andere factoren

Naast het melanine zijn natuurlijk ook nog andere factoren van groot belang die invloed uitoefenen op het gewenste eindresultaat. De lipochroom/grondkleur moet altijd zuiver rood of geel zijn. De intensief factor, deze is niet fokzuiver te kweken, deze gaat van ultra intensief tot maximaal schimmel, met alle gradaties ertussen. Maar ook de mozaïekfactor moet volgens onze standardeisen prima op orde zijn. Zowel in de zwart- en de bruinserie worden deze verschijningsvormen (intensief, schimmel en mozaïek) als tentoonstellingsvogel gevraagd. Bij het samenstellen van de fokparen is uiterste nauwkeurigheid geboden, trouwens ook letten op de lengte en hardheid van de bevedering. Andere belangrijke factoren zijn de klassieke blauwfactor/citroenfactor, belangrijk voor het laten verdwijnen van het bruine Feomelanine, goed werkzaam in samenspel met de intensief factor (zie artikel 1 uit deze serie); de Azuulfactor of Monomelanine factor, erg van toepassing bij de mozaïeken. Als laatste de Polymelanine, een uitermate interessante ontwikkeling, goed toepasbaar in de zwartserie en vooral bij de mutaties uit deze serie.